

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ГЕОГРАФИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒАТТЫ ПАЙДАЛАНУ ФАКУЛЬТЕТІ
ГЕОГРАФИЯ, ЖЕРГЕ ОРНАЛАСТЫРУ ЖӘНЕ КАДАСТР КАФЕДРАСЫ

ПӘН БОЙЫНША ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ

«ZISUZR 5304 - Жер ресурстарын басқарудағы жер-ақпараттық жүйелер»

«7M07304 - Жерге орналастыру» білім беру бағдарламасы

АЛМАТЫ, 2025

«ZISUZR 5304 - Жер ресурстарын басқарудағы жер-ақпараттық жүйелер» пәні бойынша қорытынды емтихан бағдарламасы «7M07304 – Жерге орналыстыру» білім беру бағдарламасы бойынша әл-Фараби атындағы ҚазҰУ география, жерге орналастыру және кадастр кафедрасының аға оқытушысы Қ.Ж.Көшербай құрастырды.

География, жерге орналастыру және кадастр кафедрасының мәжілісінде қаралды және ұсынылды.

№14 хаттама «11» наурыз 2025 ж.

Кафедра меңгерушісі _____ Токбергенова А.А.

I. КІРІСПЕ

Пәннің мақсаты: жер-кадастрлық цифрлық ақпаратты өңдеу мен сақтауды ұйымдастыру қабілетін қалыптастыру. Пән жер ресурстарының жай-күйі туралы деректер базасын құруды, Жер ресурстарын ұтымды пайдалану жөніндегі бағдарламаларды ақпараттық қамтамасыз етуді және қолдауды, аумақтарды дамытуды оңтайлы жоспарлауды зерделеуге бағытталған.

«ZISUZR 5304 - Жер ресурстарын басқарудағы жер-ақпараттық жүйелер» пәні бойынша аралық бақылаулар мен жартылай семестрлік емтихан бойынша үлгерімнің ең жоғары көрсеткіші, нәтижесінде ағымдағы бақылаулардың нәтижелерін қоса алғанда, әрбір аралық бақылау үшін ең көп дегенде 100 баллды құрайды.

Егер білім алушы семестр ішінде құжатпен расталған дәлелді себеппен (құжаттарын ұсына отырып, ауруы бойынша және т.б.) аралық бақылау бойынша балл жинамаса, оған "I" ("Incomplete") бағасы қойылуы мүмкін. Стандартты бағалауға "I" түзету үшін тиісті рұқсат алған білім алушы оқытушымен кездесіп, орындау үшін қажетті жұмыс көлемі мен түрлерін анықтауға міндетті.

Пән бойынша қорытынды баға мынадай формула бойынша есептеледі: $(60\% + 40\% = 100\%)$. Осылайша, аралық бақылау 60% құрайды, қорытынды бақылау (қорытынды емтихан) пән бойынша қорытынды бағалаудың 40% құрайды.

Емтихан сессиясына жіберу факультет деканының өкімімен ресімделеді. Қорытынды бақылауға (емтиханға) жіберілмейді:

- аралық бақылау қорытындысы бойынша 50 баллдан төмен жинаған білім алушылар $(PK1 + PK2) / 2$;
- растайтын құжаттарының болуына қарамастан пән бойынша оқу сабақтарының 50% - дан астам рұқсаты бар білім алушылар;
- тиісті пән бойынша курстық жұмыстарды (жобаларды) тапсырмаған білім алушылар;
- оқу ақысын төлеу бойынша берешегі бар ақылы білім беру қызметтерін көрсету шарты негізінде білім алушылар.

«7M07304 – Жерге орналыстыру» білім беру бағдарламасы бойынша студенттерге арналған «ZISUZR 5304 - Жер ресурстарын басқарудағы жер-ақпараттық жүйелер» пәні бойынша емтихан стандартты емтихан түрінде дайындалды: жазбаша-емтихан кестесі бойынша өткізіледі. Билет сұрақтары автоматты түрде жасалады - деканның ОӘДМ орынбасары жауапты.

СТАНДАРТТЫ: ЖАЗБАША (ОФЛАЙН). Сауалнама: білім алушылардың санына байланысты білімді қолдануға арналған 10-30 сұрақ (кез келген білім деңгейіне арналған кредиттерге қарамастан).

Билеттегі сұрақтар саны кемінде үш және бестен аспауы тиіс. Билеттер саны бір мезгілде емтихан тапсыратын білім алушылардың ең көп санынан асуы тиіс.

Жазбаша офлайн емтихан басталғанға дейін 15 минут бұрын кезекші оқытушы жеке куәлік бойынша білім алушылардың жеке басын тексеріп, білім алушыларды келу парақтарында көрсетілген орындарға отырғызады.

Ұзақтығы: ұсынылған уақыт – 120 минут.

II. ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БОЙЫНША ҚАРАСТЫРЫЛАТЫН ТАҚЫРЫПТАР

1. Жер-ақпараттық жүйенің негізгі функционалдығын сипаттау.
2. Жер-ақпараттық жүйені жүргізу ерекшеліктеріне шолу жасау.
3. Мемлекеттік жер кадастрының автоматтандырылған ақпараттық жүйесінің элементтерін сипаттау.
4. Қазақстан Республикасындағы жер ресурстарын есепке алудың қазіргі жай-күйін сипаттау.
5. Жерді басқару контекстінде тұрақты даму принциптерінің негіздерін сипаттау.
6. Мемлекеттік жер есебі жүйесінің жұмыс істеуінің негізгі элементтерін көрсету.
7. Жер ресурстарын есепке алу бірліктерінің сандық параметрлері туралы айтып беру.
8. Жер ресурстарын есепке алу бойынша ақпараттық жүйелердің жұмысындағы проблемалар туралы айтып беру.
9. Аумақтық факторға байланысты есепке алу ерекшеліктерін сипаттау.
10. Жер ресурстарын есепке алу бойынша ақпараттық жүйелерді енгізудің ықтимал экономикалық әсерін сипаттау.
11. Жер ресурстарын автоматтандырылған есепке алу жүйесінің жұмыс істеуін жақсартудың әлеуетті нұсқаларын талдау.
12. Бірыңғай жер кадастрының базасына енгізу кезінде жер санаттарын талдау.
13. Жер ресурстарын есепке алудың бірыңғай автоматтандырылған жүйесін жүргізу кезінде адам факторының әсерін талдау.
14. Қазақстан Республикасының аумағында жер ресурстарын жүргізу жөніндегі қолда бар бағдарламаларды талдау.
15. Жер ресурстарын есепке алуды жүргізу кезінде жерге орналастыру процестерін автоматтандыру жөніндегі тұжырымдаманы талдау.
16. Қолда бар автоматтандырылған жүйе негізінде жер ресурстарын есепке алуды жүргізу сапасын жақсарту бойынша нұсқаларды ұсыну.
17. Басқа сандық параметрлерді енгізу бойынша автоматтандырылған есепке алу жүйесінің мүмкіндіктерін талдау.

18. Орнықты даму қағидаттарын ұстану контексінде Қазақстан Республикасының өңірлерін талдамалық талдау.

19. Жер ресурстарын басқарудың ақпараттық жүйесінің жұмыс істеу сапасын талдау.

20. Жер ресурстарын басқарудың автоматтандырылған жүйесін кейіннен дамытудың ықтимал сценарийін талдау.

21. МЖК ААЖ алдыңғы үлгісіндегі ақпараттық жүйенің мүмкіндіктері бойынша талдамалық жиынтық жүргізу.

22. Қазақстан Республикасының өңірлеріне байланысты автоматтандырылған ақпараттық жүйені қамту деңгейін талдау.

23. Елді мекен шегінде жер ресурстарын есепке алуды жүргізу жөніндегі шаралардың тиімділігін талдау.

24. Өтініш берушілермен жұмыс істеудегі ақпараттық платформаның мүмкіндіктерін сипаттау.

25. Автоматтандырылған жүйенің жұмысын жақсарту бойынша ведомстволық органның қатысу деңгейін талдау.

26. Ақпараттық жүйе базасында Жер ресурстарын есепке алу жөніндегі заңнамалық негізді талдау.

27. Жер ресурстарын есепке алу саласында қызмет көрсету бойынша процестерді автоматтандыру деңгейін талдау.

28. Жер ресурстарын автоматтандырылған есепке алудың қолданыстағы жүйесін қайта ұйымдастырудың вариациялары бойынша пайым беру.

29. Жер ресурстарын есепке алу мәселелері бойынша орнықты даму контекстіндегі Қазақстан Республикасының рөлін талдау.

30. Қазақстан Республикасының аумағындағы географиялық орналасуына байланысты автоматтандырылған жүйенің қызметтермен қамтылу деңгейін бағалау.

ІІІ. ЕМТИХАНҒА ДАЙЫНДАЛУ ҮШІН ҰСЫНЫЛАТЫН ДЕРЕККӨЗДЕР

Негізгі:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы, 1993 жыл, 23 қаңтар.
2. Қазақстан Республикасының Жер кодексі. - Алматы: Жеті жарғы, 2003.- 256 б.
3. Управление земельными ресурсами Республики Казахстан - Сейфуллин Жумабек Тлеулиевич;
4. Жер ресурстарын басқару – Тасанова Ж.Б., оқу құралы, Алматы, 2019;
5. Жылжымайтын мүлік экономикасы [Электрондық ресурс] : оқулық / Б. К. Сагинова, А. Е. Бименова; ҚР Білім және ғылым м-гі. - Алматы : [б. ж.], - 220 б. - Б. ж.
6. Жер кадастры [Мәтін] : оқулық / ҚР Білім және ғылым м-гі. - 2-бас. - Алматы : Эверо, 2016. - 429, [1] б. - ISBN 978-601-310-282-4.
7. Жерге орналастырудың және кадастрдың ғылыми негіздері [Текст] : оқулық / М. А. Гендельман, Ж. Қ. Қрықбаев; ҚР Білім және ғылым м-гі, Сейфуллин атын. Қазақ аграрлық ун-ті. - Астана : Фолиант, 2004. - 151, [1] б. - ISBN 9965-619-34-4

Қосымша:

1. Организация и планирование кадастровой деятельности [Текст] : учебник / А. А. Варламов, С. А. Гальченко, Е. И. Аврунев ; под ред. А. А. Варламов. - Москва : ИНФРА-М : Форум, 2015. - 191 с. - ISBN 978-5-16-010686-1
2. Оценка объектов недвижимости [Текст] : учеб. для вузов по направлению 120300 - Землеустройство / М. : ФОРУМ, - 287, [1] с. - ISBN 978-5-91134-443
3. Сейфуллин Ж.Т., Сейтхамзина Г.Ж., Игембаева С.К. Мемлекеттік жер кадастрының жаңа технологиясы. Оқу құралы. - Алматы: ҚазҰАУ, 2008, 247б.
4. Т.М.Блисов Жер кадастры: Оқу құралы - Қостанай: А.Байтурсынов атындағы ҚМУ, 2015. – 94 б.
5. Дегтярев Н.В. Земельный кадастр – М., «Колос», 1979, 464 с.
6. Кадастровая оценка земель – А-А, «Кайнар», 1983, 144 с. 6 Сейфуллин Ж.Т. Жер кадастры. - Алматы, 2001, 234б.
7. Блисов Т.М. Жер кадастры және жерді бағалау/ Әдістемелік құрал. – Қостанай, 2003. – 41 б.
8. Земельное законодательство / Сборник нормативных актов. – Алматы, 2004. – 116 с.

**ГЕОГРАФИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒАТТЫ ПАЙДАЛАНУ ФАКУЛЬТЕТІ БОЙЫНША
ҚОРЫТЫНДЫ БАҚЫЛАУДЫ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ
ДӘСТҮРЛІ ЕМТИХАН: ЖАЗБАША**

Пән: «ZISUZR 5304 - Жер ресурстарын басқарудағы жер-ақпараттық жүйелер

Форма: дәстүрлі жазбаша/оффлайн.

Платформа: Univer

Бағалау	Балл Критерий	ДЕСКРИПТОРЛАР				
		Өте жақсы	Жақсы	Қанағаттанарлық	Қанағаттандырылғысыз	
		90–100 балл	70–89 балл	50–69 балл	25–49 балл	0–24 балл
1 сұрақ 30 балл	1. Курстың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну	Жауап барлық үш сұрақтың толық ашылуын (алынған білім шегінде), әр тұжырым мен тұжырымның егжей-тегжейлі дәлелдерін қамтиды, логикалық және дәйекті түрде құрылады, аудиториялық сабақтардың дамыған тақырыптарының мысалдарымен расталады.	Жауап барлық мәселелерді толық, бірақ негізгі ережелердің қысқартылған дәлелдерін қамтиды, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігін бұзуға мүмкіндік береді. Жауапта стилистикалық қателіктер, терминдердің дұрыс қолданылмауы мүмкін.	Жауап билетте ұсынылған сұрақтарды толық қамтымайды, негізгі ойларды үстірт дәлелдейді, баяндаудағы композициялық теңгерімсіздіктерге, материалды баяндау логикасы мен реттілігін бұзуға жол береді, теориялық ережелерді аудиториялық сабақтардың әзірленген конспектілерінің мысалдарымен көрсетпейді.	Қойылған сұрақтарды дұрыс қарастырылмаған, қате дәлелдеу, нақты және сөйлеу қателіктері, дұрыс емес қорытынды жасау.	Негізгі ұғымдарды, физика-географиялық заңдарды білмеу; Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
2 сұрақ 30 балл	2. Тандалған әдістемені қолдану	Оқу тапсырмасын толық орындау, қойылған сұраққа толық дәлелді жауап;	Оқу тапсырмасын ішінара орындау, қойылған сұраққа дәлелді толық емес	Материал үзінділермен берілген, логикалық реттілік	Мәселені шешудің қисынсыз әдісі немесе жеткіліксіз ойластырылған жауап	Білімді қолдана алмау және қорытынды жасай алмау. Қорытынды емтихан

			жауап беру; ғылыми тілді орынсыз пайдалану;	бұзылған, фактілік және мағыналық дәлсіздіктерге жол берілген, географиялық профиль бойынша теориялық білім салғырт пайдаланылады.	жоспары; нормадан асатын қателер мен олқылықтарға жол беру.	ережесін бұзу.
3 сұрақ 40 балл	3. Практикалық тапсырманы шешудің таңдалған әдістемесін бағалау және талдау, нәтижені негіздеу	Ғылыми ережелер мен қолданылған әдістер мен технологиялардың дәйекті, қисынды және дұрыс негіздемесі, жасалған тұжырымдарға әсер етпейтін материалды ұсынуда шамалы дәлсіздіктерге жол беріледі.	Географиялық бағыттағы тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4 қателіктерге жол беріледі, жалпылау мен тұжырымдарда орындалған тапсырманың жақсы жалпы деңгейіне әсер етпейтін кішігірім қателіктер бар.	Ғылыми ережелердің қолданылуы нақты емес және нәтижесіз, грамматикалық қателіктер, сондай-ақ деректерді өңдеуде және алынған нәтижелерде дәлсіздіктер бар;	Тапсырма өрескел қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар қолданған.	Қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ. Қорытынды бақылауды жүргізу қағидаларын бұзу.

Емтихан балл есептеу конфигурациясы

№	Балл Критерий	ДЕСКРИПТОРЛАР				
		«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық»	«Қанағаттандырылғысыз»	
		90-100 %	70-89 %	50-69 %	25-49 %	0-24 %
1.	Курстың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну	90				
2.	Таңдалған әдістемені қолдану		80			
3.	Практикалық тапсырманы шешудің таңдалған әдістемесін бағалау және талдау, нәтижені негіздеу		85			
	Қорытынды балл : $90+80+85/3 = 85$ – «Жақсы»					